

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) เพื่อศึกษาการบริหารและบริการของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 19 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 57 คน ครูโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 513 คน นักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 4,541 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้ผู้บริหารใช้กลุ่มประชากรทั้งหมดจากโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 2 จำนวน 76 คน ครูและนักเรียนสุ่มจำแนกตามตารางเครชชี-มอร์แกน (Cecy Mogan)จากนั้นสุ่มเป็นสัดส่วนทั้งครูและนักเรียนจำแนกตามโรงเรียนและระดับชั้น ดังนี้ ครูทั้งสิ้นจำนวน 217 คน จำแนกได้ดังนี้ กลุ่มสาระวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ จำนวน 55 คน กลุ่มสาระวิชาภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ จำนวน 54 คน กลุ่มสาระวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมจำนวน 54 คน กลุ่มสาระวิชาพลานามัย และวิชาการงานพื้นฐานอาชีพ จำนวน 54 คน นักเรียน รวมทั้งสิ้นจำนวน 354 คนแยกกลุ่มแบบง่ายตามระดับชั้นดังนี้ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 112 คนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 118 คน และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 124 คน

ตารางที่ 3.1 ข้อมูลสารสนเทศสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร เขต 2 (ปี 2553)

โรงเรียน	ครู						นักเรียน				
	ประชากร ทั้งหมด	กลุ่ม ตัวอย่าง					ประชากร ทั้งหมด	กลุ่ม ตัวอย่าง			
			1	2	3	4			ม. 6	ม. 5	ม. 4
กุมภวาปี	107	45	12	11	11	11	864	67	23	22	22
ศรีธาตุ- พิทยาคม	48	20	5	5	5	5	792	62	21	21	20
วังสามหมอ วิทยาคาร	35	15	4	4	4	3	490	38	13	13	11
โนนสะอาด พิทยาสรรค์	33	14	4	4	3	3	350	27	9	9	9
ห้วยเกิ้ง พิทยาคาร	32	14	4	4	3	3	318	25	9	8	8
หนองแสง วิทยศึกษา	30	13	4	3	3	3	257	20	7	7	6
ประจักษ์ ศิลปาคม	31	13	4	3	3	3	210	16	6	5	5
กุ่งเจริญ พิทยาคม	17	8	2	2	2	2	202	16	6	5	5
ดาดทอง พิทยาคม	17	8	2	2	2	2	200	16	6	5	5
น่านกุ่ม วิทยาคม	17	8	2	2	2	2	141	11	4	4	3
สามพาด พิทยาคาร	17	8	2	2	2	2	133	10	4	4	3

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

โรงเรียน	ครู						นักเรียน				
	ประชากร ทั้งหมด	กลุ่ม ตัวอย่าง	กลุ่ม				ประชากร ทั้งหมด	กลุ่ม ตัวอย่าง	กลุ่ม		
			1	2	3	4			ม. 6	ม. 5	ม. 4
เสอเพลอ	18	8	2	2	2	2	114	9	3	3	3
พิทยาคม											
สื่อศิลป	17	7	2	2	2	1	85	6	2	2	2
ศาสตร์											
พันดอน	17	7	2	2	2	1	92	7	3	2	2
วิทยา											
ค่ายงพิทยา	17	7	2	2	2	1	85	6	2	2	2
หนองแดง											
วิทโยดม	16	7	2	2	1	1	72	6	2	2	2
ทมนางาม											
วิทยาคม	10	5	2	1	1	1	72	6	2	2	2
แซแลพิทยา											
นุสรณ์	13	6	2	2	1	1	41	3	1	1	1
กุมภวาปีพิ											
ยาสรรค์	11	5	2	1	1	1	23	3	1	1	1
	513	217	61	56	52	48	4541	354	124	118	112

- ข้อมูลครู 1. กลุ่มสาระวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์
 2. กลุ่มสาระวิชาภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ
 3. กลุ่มสาระวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
 4. กลุ่มสาระวิชาพลานามัยและ การงานพื้นฐานอาชีพ

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือแบบสอบถามการบริหารและบริการของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 2 โดยกำหนดประเด็นที่จะศึกษาตามที่กำหนดในวัตถุประสงค์ของการวิจัย ซึ่งมีทั้งหมด 2 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารและครู มี 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามข้อคำถามเป็นแบบเลือกตอบ ประกอบด้วย เพศ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ที่กำลังปฏิบัติ

ตอนที่ 2 การบริหารและบริการของห้องสมุดโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 2

ข้อคำถามเป็นการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารและบริการของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 2 ในด้านต่าง ๆ 7 ด้านรวมจำนวนข้อคำถาม 96 ข้อ แบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบประมาณค่า มีคำตอบให้เลือกข้อละ 5 คำตอบ แต่ละด้านดังนี้

- 1) การวางแผนและนโยบายจำนวน 15 ข้อ
- 2) งบประมาณจำนวน 7 ข้อ
- 3) บุคลากรจำนวน 11 ข้อ
- 4) อาคารสถานที่และครุภัณฑ์ จำนวน 18 ข้อ
- 5) ทรัพยากรสารสนเทศ จำนวน 11 ข้อ
- 6) งานเทคโนโลยีและนวัตกรรมจำนวน 9 ข้อ
- 7) การบริการจำนวน 25 ข้อ

ชุดที่ 2 แบบสอบถามสำหรับนักเรียน มี 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อคำถามเป็นแบบเลือกตอบ ประกอบด้วย เพศ ระดับชั้นเรียน จำแนกเป็นชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6

ตอนที่ 2 การบริหารและบริการของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 2

ข้อคำถามเป็นการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารและบริการของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 2 ในด้านต่าง ๆ 5 ด้าน รวมจำนวนข้อคำถาม 77 ข้อ แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสอบถามรายการ (check list) มีคำตอบให้เลือกข้อละ 5 คำตอบ แต่ละด้านดังนี้

- 1) บุคลากรจำนวน 11 ข้อ
- 2) อาคารสถานที่และครุภัณฑ์ จำนวน 18 ข้อ
- 3) ทรัพยากรสารสนเทศ จำนวน 11 ข้อ
- 4) งานเทคโนโลยีและนวัตกรรมจำนวน 9 ข้อ
- 5) การบริการ จำนวน 28 ข้อ

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย มีดังนี้

2.1 ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ทำกรวิจัย เพื่อศึกษาแนวคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยต่าง ๆ สำหรับใช้เป็นกรอบแนวคิดการวิจัย

2.2 กำหนดกรอบของเนื้อหาและข้อคำถามให้สอดคล้องกับกรอบแนวคิดการวิจัย

2.3 สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม

2.4 นำเครื่องมือที่สร้างนั้นเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาตรวจสอบ แก้ไข ตลอดจนให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

2.5 ปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือตามที่คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ได้ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะไว้

2.6 นำเครื่องมือที่แก้ไขปรับปรุงตามข้อชี้แนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญด้านสารสนเทศศาสตร์จำนวน 3 คน (รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิอยู่ในหน้าผนวก ก) เพื่อพิจารณาด้านความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ว่าข้อคำถามต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสอดคล้องกับประเด็นที่จะวิจัยหรือไม่ ครอบคลุมเนื้อหาครบถ้วนหรือยัง จำนวนข้อคำถามเพียงพอหรือไม่ ซึ่งในการนี้ผู้วิจัยได้แนบโครงการวิทยานิพนธ์ไปด้วยเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญทราบแนวคิดการวิจัยตามที่ผู้วิจัยมุ่งหมาย ประกอบด้วยนายปัจจุ พงสุวรรณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ระดับ 8 ประชาน สาขาวิชาวิทยาการคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศคณะวิทยาศาสตร์ สาขาวิชาวิทยาการคอมพิวเตอร์และ เทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานีนางสาวประภากร แก้ววรรณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ระดับ 8 ประชานสาขาสารสนเทศศาสตร์ สารสนเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานีนางสาวณิชนันท์ พลเวียงพล ครูชำนาญการพิเศษ หัวหน้าบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนอุดรพิทยานุกูล อำเภอเมืองจังหวัดอุดรธานี

2.7 นำเครื่องมือที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนอุดรธรรมานุสรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ที่มีใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน เมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2553 เพื่อตรวจสอบความเที่ยง แล้วนำข้อมูลที่ได้เข้าคอมพิวเตอร์คำนวณหาค่า IOC ได้ค่าเฉลี่ย 0.62

2.8 นำเครื่องมือที่ผ่านการทดลองใช้มาจัดพิมพ์เป็นเครื่องมือฉบับสมบูรณ์และสำเนาจำนวน ชุดที่ 1 จำนวน 300 ฉบับ ชุดที่ 2 จำนวน 400 ฉบับ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ติดตามขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชเพื่อขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 2 เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมาย

3.2 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเองและผู้ช่วยอีก 3 คน โดยประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องในโรงเรียนต่างๆ (ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการ ฝ่ายบริหารกลุ่มงานวิชาการ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูในแต่ละกลุ่มสาระวิชา และนักเรียนระหว่างวันที่ 20 ตุลาคม – 20 ธันวาคม 2553 ชุดที่ 1 จำนวน 280 ฉบับ ชุดที่ 2 จำนวน 360 ฉบับ

3.3 ได้รับแบบสอบถามกลับมาทั้งหมด ดังนี้ ชุดที่ 1 สำหรับผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติการสอนในกลุ่มสาระวิชา จำนวน 250 ฉบับ จำแนกเป็นผู้บริหาร 50 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ครูทุกกลุ่มสาระวิชาจำนวน 200 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 92.17 ชุดที่ 2 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ,5 และ 6 ได้รับแบบสอบถามกลับมา 354 ฉบับ ผู้วิจัยได้ตรวจความสมบูรณ์ที่จะนำมาวิเคราะห์ได้ จำนวน 300 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 85.00

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการจัดทำและวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

4.1 นำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์มากำหนดเลขรหัสเพื่อบันทึกในคอมพิวเตอร์

4.2 บันทึกข้อมูลจากแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปจนครบ โดยคำตอบแบบประเมินค่า กำหนดน้ำหนักคะแนน ดังนี้

ตอบ 5	หมายถึง	เห็นด้วยอย่างมากที่สุด
ตอบ 4	หมายถึง	เห็นด้วยอย่างมาก
ตอบ 3	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
ตอบ 2	หมายถึง	เห็นด้วยค่อนข้างน้อย
ตอบ 1	หมายถึง	ไม่เห็นด้วย

4.3 ตรวจสอบความถูกต้องของการบันทึกข้อมูล

4.4 คำนวณค่าสถิติต่าง ๆ ดังนี้

4.4.1 คุณลักษณะของผู้ตอบแบบสอบถาม หาค่าความถี่ ร้อยละ

4.4.2 ค่าตอบจากแบบสอบถามแบบประมาณค่าคำนวณหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยดังนี้

4.50 - 5.00 เห็นด้วยอย่างมากที่สุด

3.50 - 4.49 เห็นด้วยอย่างมาก

2.50 - 3.49 เห็นด้วยปานกลาง

1.50 - 2.49 เห็นด้วยน้อย

1.00 - 1.49 เห็นด้วยน้อยที่สุด

4.3.3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยมากกว่า 2 กลุ่ม โดยใช้สถิติ F-test ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) (สุรศักดิ์ อมรรัตนศักดิ์, เตือนใจ เกตุษา และบุญมี พันธุ์ไทย 2544, 244) ทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วย Scheffe'

